

Política hardware vs. política software. (o Kheops vs. Hammurabi)

Jordi Iparraguirre ; 16-oct-2003

*LAFH - <http://enredando.com/cas/cgi-bin/editorial/index.pl>
14-oct-2003 - Editorial 393*

"¿Qué ocurre? Pues, simplemente, que seguimos preocupados por poner ordenadores en las escuelas (esa sí es una cinta que se puede cortar y una foto que se puede publicar) y no por discutir cómo se construyen las verdaderas aplicaciones que permiten gestionar conocimiento en red en el sector de la educación."

Política hardware vs. política software. (o Kheops vs. Hammurabi)

Les paraules d'en Luis Angel em fan recordar una antiga reflexió sobre el tipus de polítiques que avui es despleguen, i que potser siguin un reflex del que es creu que els votants valoren més. La política hardware (o de la piràmide) vs. la política software (o de l'escriptura).

La política hardware (dels tangibles) desenvolupa accions i estratègies en el pla visible, en coses, edificis, obra pública, etc.

La política software (dels intangibles) es mou en l'espai de les interaccions humanes, de l'ús de les infraestructures, la relació de les persones entre elles i amb el Medi/Entorn (ambient, econòmic, social, laboral, ...) i s'ajuda o aprofita unes infraestructures prèvies.

Les infraestructures condicionen com es desenvoluparà l'activitat humana i la faciliten (o faciliten la catàlisi de les accions i reaccions), però no determinen la seva existència.

Quan els cotxes encara eren un somni i no hi havia autopistes (ni bones carreteres), les empreses invertiren en ferrocarrils per a potenciar el comerç, i abans del ferrocarril, els traginers i els vaixells competien per a portar blat de l'Urgell o del Bàltic. Quan el transport de mercaderies en tren no funciona o ha de perdre uns dies per a canviar d'ample de vies, es busquen alternatives (camions, avió, ...).

I una bona política hardware esta molt bé, les infraestructures son necessàries, sobretot per a no perdre el tren (fer més coses per unitat de temps o fer-les millor), però no son suficients. Ni de bon tros. I aquí es on sovint es troben a faltar 2 coses:

- la (o una bona) política software o dels intangibles i
- que la política hardware no degeneri vers la piràmide.

Sobre la política d'intangibles, quina superestructura funcionarà sobre aquesta infraestructura ? Quin sistema operatiu o quines aplicacions funcionaran sobre aquest hardware ? Què farem amb els ordinadors a totes les escoles, els pavellons poliesportius a cada poble i barri, la banda ampla a cada casa, etc. si no en trèiem més profit que l'evident de l'ús directe ?

Pot el mercat proveir tot el que pot fer-se sobre una infraestructura ? El mercat oferirà allò que aportí benefici, millor si es amb poc risc, a qui proposi el servei o producte. I això es bo perquè ho farà tan eficientment com pugui. Però qui oferirà serveis amb un baix ROI, alt risc o alta inversió ?

Qui oferirà programari educatiu a les escoles, fòrums de trobada, intercanvi d'experiències, material curricular adaptat al futur amb el que es trobaran els nostres joves ? Qui pot potenciar una xarxa de biblioteques amb un catàleg unificat i préstec a qualsevol lloc del país ? Qui pot potenciar una biblioteca amb continguts electrònics ?

Només una bona política d'intangibles que permeti i doni joc la participació i auto-organització de la ciutadania (proj. Gutenberg, Softcatala.org, Entitats.info, ...) o l'acció de l'administració (Xarxa de Biblioteques) pot proveir el que el mercat pot dubtar a oferir.

Les piràmides (1) son la degeneració de la política hardware, la del curt terme i la que llueix de cara als Media i per tant el que veuran els electors o la que no te en compte l'ús, la racionalitat ni l'impacte sobre els intangibles (Economia, Societat, Medi,...); la que malbarata els recursos públics. I les piràmides poden ser fins i tot boniques i omplir-nos de satisfacció, però quan altres infraestructures i/o la política software o l'impacte de la mateixa piràmide sobre els intangibles fallen, es qüestió de prioritats i de cost d'oportunitat. El bé personal o del partit vs. el bé comú.

Les piràmides, amb sort i si han estat ben construïdes i planificades, potser duraran més d'alguns termes electorals. Però l'escriptura, la política dels intangibles, la política que no comporta inauguracions ni plaques commemoratives, es la que donarà més i millors resultats a llarg terme. Cal doncs que ens preguntem, si podríem fer el hardware diferent, millor, més racionalment, de manera que es potenciïn els intangibles.

Els intangibles no es degraden amb el pas del temps, fan la societat més neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç; més forta, educada i cohesionada amb resultats invisibles a ulls dels Media (i segurament doncs dels electors) i dels organitzadors de campanyes electorals, però perduren.

Les polítiques dels intangibles han de, sense dirigismes, facilitar les reaccions entre les persones, la connectivitat dels enllaços dèbils (Granovetter i Florida) i per tant la circulació i enriquiment (Wiener) de les idees i la informació sobre les que construirem el futur, millor si es sobre bones infraestructures que ens facilitin ser competitius.

Cal doncs que

- 1- la política hardware no degeneri vers la piràmide,
- 2- que el desenvolupament de hardware tingui en compte els impactes sobre el software i
- 3- que hi hagi una política d'intangibles que potenciï i faciliti l'ús de les infraestructures existents, les xarxes distribuïdes, els enllaços dèbils i els radicals lliures.

Les vies romanes vs. el dret romà
La piràmide de Kheops vs. el codi d'Hammurabi (2)

(1) Uns bons i propers exemples de piràmide podrien ser la futura (espem que no) biblioteca central de Barcelona, el malaguanyat Estadi Olímpic Lluís Companys, encetant un altre cop el mateix camí vers la decadència i abandonament que emprengué a principis del segle XX i del que va ser rescatat a cop de talonari i il·lusió 60 anys després. O el faraònic, excessiu i redundat, sense contemplar les solucions locals, Pla Hidrològic del govern espanyol. També el desgavell de la planificació del tren d'alta velocitat, començant la casa per la teulada i amb goteres, es una bona piràmide.

(2) Fa potser un parell d'hiverns, entre Nadal i Reis, vaig poder visitar el museu del Louvre. No era la primera vegada que hi anava, així que el que més em va sobtar no va ser el contingut ans el comportament dels humans allí congregats. Mentre la marabunta lluitava a cops de colze per veure les vitrines amb joies, utensilis i estatuetes egípcies, les sales de Babilònia i en particular el monòlit del codi d'Hammurabi romanien en la soledat i potser l'oblit. Kheops contra Hammurabi, hardware contra software. Un amb els favors del públic i els Media, l'altre oblidat però segurament amb molt més impacte sobre les nostres vides.

-fi-